

א) [תוספתא פ"ט, ב] ר"ש"ל [זכן בנשטה שנמשיות אי' והמחברין] א) גיי כ"י, ד) [נשל מו: א] ט) גיי כ"י, ו) גיי מנעט כ"ג, ו) עין בראש, ח) [גיל פיר של גפתי] ט) [גיל פירוש],

הגהות הב"ח

ה) תוס' ד"ח אלו וכו'. והא' לתמר כל"ל ויתבט ח"ל מתקן:

תוספות ר"ד

א"ל רבא לר"ג טעמא מאי דלא שביק איניש נפשי' ויהיב לאחריני. מה אנו צריכים לזה הטעם ה"ה גילתה דעתה שלא להקנותו בק"ג נתתה לה. ותו דלקמן מפליגינן בגין כלם למקצתם שמקצתם קנה המקבל ולמה קנה כיוון שגילה דעתו שאינו מתכוין אלא להבריח. א"י בסתם ה"י שלא לתנותו כ"א להבריח הפעשה ולא אמרה לעדים שום סתם בשעת המתנה אלא סתם דעתה אנו אומרים ש"ל אמ"י דרב וזוטא בר ביטוימי כתבתהו ננסה למר וזוטא בנה אמרה דבינאי אנטוכב הוא ותא מינסב א"ל ר"ה בר"י דר"י משום דאתתו ממולאי אמרתי מילי ממולאיתא אפילו למ"ד (מפרק) [מברחת] קני ה"מ דלא גליא דעת' הכא הא גליא דעתה אלאמא מה"ד (דמרי) הכא (במרוכז) [מברחת] לא מירי אלא היכא דלא גליא דעתא אלא בסתמא הוא דאמרין גליא דעתא הכי. וגי' ש"ס א"ה וכן צ"ל בפירוש המורה. ולא הורעים לעדים והשמתי הסופר תיבת ולא: ל"סוף אינסיכה ואגירשה אתאי לקמיה דר"ג קרעא ר"ג לשתרא. פ"י שביטל שטרא ואמר לא קנתה שלא נתכונה כ"א להבריח ולא להקנותו. א"י הבריח ונסי' לא אמר. וגי' דוקא היכא דאינסיכה ואגירשה הויא בטלה והדרי לה נכסי כדאמרין דלא שביק איניש נפשי' ויהיב לאחריני אבל היכא דמתה בחיי בעלה נתקיימה מתנתה ובעודה תחת בעלה נפלי בתת אוכלת הפירות דהאי אומנא לא עברי' ל"י אלא היכא דמיריגשא ד"לל מירי אבל היכא דיחייב תחת בעלה ואית לה מזוני ופרנסה מבעלה לא דהא במקצת נכסי' מ"ה מתנה קיימת דכיון שטרא לנפשט סמכא בהאי שירא כ"ש הכא דקיימת תחת בעלה) (ע"י בע"ה שחור הגאון מהאי סברא) אול ר"ע לקמי' דמי' א"ל חזי מר חנומן חקלאה היכי מקיע שטרא דאנשי. א"ל אימא לי איזו גופיה דעובדא היכי הוה א"ל הכי והכי הוה א"ל שטר מברחת קאמרת הכי אנא. פ"י שביקל רשות מריש גלותא. ואו יבא לריד שטר מברחת אקרענו א"ל רבא לר"ג טעמא מאי. אמר שמואל אקרענו: **דלא צניק איניש נפשיה כו'.** ולא גמר להקומו אלא בעוד שסוף דולג צנומתן לאיש נכרי איכא למימר דלא גמרה ונפשה: **אזל נצרהם יבצה לה.** מתנה חלוטה: **שטר פסיס.** שטר פיוסיס שמפייסמו לקבל מתנה זו להפקיע זכות בעלה קודם נישואין ולא שזכה מקבל זה בזה: **אס רבא.** המקבל זה: **מזקק בנה** ומחזיק בזה עולמיית: **עד שפסוקו.** בשטר זה מהיום נמוגים לך ולכשארצה יש כאן הצרחה מצעלה שחס על לזכות תאמר אני רואה א]בזמתנה ונמנא קיימת למפרע ולא זה שנכתב שטר יבוא להחזיק תאמר **איני רואה:** **קננה** לוקח. מיוצתא דשמואל: **הא צנונו.** כי אמר שמואל לא קני בזמנת לו כל נכסיה דכיון דלא שיריה מידי לנפשה אס תמגרש דקני רהה ממלך בזה בזמנת מקמתן: **ואי לא קננה לוקח לקנינהו בעל.** לשמואל בזמנת כולן דאמר לא קני כיון דלא קני מאי הצרחה איכא לקנינהו בעל ויאכל פירות וירשנה אס תמות תמתי: **בנכסי שאינן ידועין.** שהרי ע"מ שאינן שלה נשאה דסבור שהמתנה גמורה: **בתנ"י** והוא **אול פירות.** והקרן קיימת לה שלא מיקנו לו חכמים תחת פירקונה אלא פירות: **שמין אומס כו'.** דקסבר מה שגדל ברשותו הוו פירות ומה שלא גדל ברשותו הוי קרן לפיכך מה שדמי הקרקע קריס עכשיו צבייל תצושה זו לריך ליתן לה דמיס ו**חכ"א.** חף אלו שלא גדלו ברשותו תורת פירות נתנו בזה. והואל הקרקע קיימת לה **ביזאסה.** אס צא לגרשה: **פירות המחוברין לקרקע בניססה שלו.** כלומר בשעת נפילתן שלו כרצון ובגמ'

אסאי **לקמיה דרז נחמן.** לתצוה את בתה להחזיר לה הנכסים והצת הוציאה שטר מתנתה וקרעיה ר"ג: **חקלאה.** אינו צקי צדיקין. ומר עוקבא אז צ"ד הוה: **מורה הוראה אני.** נטלתי רשות מריש גלותא כדאמר'י צפ"ק דסנהדרין (דף ה.) דמהני רשותא ולא יחזי רשותא אלא לצקי צדכר: **אס יבא שטר מברחה לריד.** שירצה המקבל מתנה להחזיק בנכסים על פיו שלא להחזירם לנותן אקרענו. ולקמיה פריך הואיל ולא שטרלא הוא היאך הועיל להצריח: א"ל **רבא לרז נחמן.** כשקרקע אומר שטר היכי סמכת בזה? אדשמואל וקרעת ליה: **עטמא מאי.** אמר שמואל אקרענו: **דלא צניק איניש נפשיה כו'.** ולא גמר להקומו אלא בעוד שסוף דולג צנומתן לאיש נכרי איכא למימר דלא גמרה ונפשה: **אזל נצרהם יבצה לה.** מתנה חלוטה: **שטר פסיס.** שטר פיוסיס שמפייסמו לקבל מתנה זו להפקיע זכות בעלה קודם נישואין ולא שזכה מקבל זה בזה: **אס רבא.** המקבל

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות

ע"א.

עשאוים **בנכסים שאינם ידועים וא"יבא דר"ש.** פסק ר"ח כר"ש בנכסים שאינם ידועין וכן נראה מדקאמר ולאיצא דר"ש משמע דכל הני דציבירא להו שטר מברחת לא קנה צביירא להו כר"ש דאי צעי למימר דתקינן רצנן משום תקנת מברחת כמו שאומר ר"ש בנכסים שאינן ידועין ואפ"י רצנן דר"ש מרודו בזה ולעולם לית הילכתא כוותיה א"כ הל"ל עשאוים בנכסים שאינן ידועים לצעל אליבא דר"ש בלא וי"ו דהוה משמע דכי היכי דנכסים שאינם ידועים לא משתעבדי לצעל אליבא דר"ש ה"י מברחת לכ"ע ומדקאמר ולאיצא דר"ש משמע דוקא לר"ש משום דע"י הצרחה הוו נכסים שאינם ידועים וכבר צא מעשה שטר מצריח נכסיו לפני ר"ת שרצה ללוות ורצה שלא ישתעבדו נכסיו לצעל חוב וגם שטר מצריח נכסיו שלא ישתעבדו נכסיו לנמוצת אשמו ואמר ר"ת שהשטר קיים ומצדיקן ציה דדוקא הכא דהוי מברחת דלא קני להו בעל ו' דהוו נכסים שאינן ידועים אמרינן דודאי להצריח נתכוון אזל צמעשים אלו דאי לא הוי קני לוקח הויא קני להו צ"ח והאשה וכיון דצדיק לא הוי מוצרח אית לן למימר דלמתנה גמורה איחיין: **דק"א** **איניני דק"א.** היינו כפי ר"ת דהמוכר את הספינה (צ"ב

דף פב. וס): דדקלים מתקיימין הרבה ולא כרש"ס דפ"י התם דאינן מתקיימין יותר מד' וה' שנים גצ"י הא דאמר רב ציד דקל אין לו גזע: **אי"ל** **ג' וגופני** **אי"ל** **ג'** משמע דגופני גריעי מאלני וכ"ש מדקלי דעדיפי מאלני וקשה דאמרינן דשמואל (צ"ק דף ו' וס) ארסייה דשמואל אייתי ליה תמרי טעמייהו טעמא דחמרף אמר קא מכשאי בצופנא כולי האי (א) אי"ל למחר אייתי לי מקורייהו משמע דגופני עדיפי מדקלי וי"ל דדקלי עדיפי בזה שאינן לריך להוציא עליהם כלום כדי לתקן אצל גפנים לריכין יציאה מרובה לומר ולתקן החרס דלס לא כן מתקלקל ומי שיכול לגרוח לעגודם ולשומרם כראוי יש בזה ריוח גדול: **ב"ל** **א** **דמרתא.** ר"ח גריס גזעו מחליף קרנא אינן גזעו מחליף פירא פ"י דבר שאוכל הפירות והקרן מתקיים זהו קרנא ואינן מוכרין אותו ליקח ממנו קרקע ודבר שהוא כלה שאינן גזעו מחליף הוי כלינו נפלו אמרי לה פירות וילקח בזה קרקע ולפי"ו אמרי לה פירא הוא דקאמרי להאי כללנא דהא אצא זרדתא ופירא דכוורי

אינן גזען מחליף כדפי' בקונטרס וקשה לרשצ"ח דמשמע דאמרי לה קרנא קאמרי להאי כללנא מדללא נקט אמרי לה פירא לצסוף ועוד דאמר רב נחמן לקמן עיילא ליה גלימא פירא הוי מיכסי ביה כו' הל"ל קרנא הוי ועוד דל"ח (א דקתני א) פיר גפרית ומחפורת של לריף ר"מ אומר קרן הוי גמי' א) פירות דחשיב בקרן המתקיים והבעל אוכל פירות וא"כ קשיא דר"מ אדר"מ דהא קתני בזמנתינן דלר"מ פירות ממוצדין שמין אותם כמה הן יפיין וילקח בזה קרקע והוא אוכל פירות וגפרית ולריף לא גריעי מפירות מחוברין ועוד דהשתא הוי ר"ג כר"מ ונראה כפי' הקונט' ור"ת גרס כר"ס ומפרש דלאו צנפלו לה פליגי אס ימכרם אס לאו דהא קאי אהא דקאמר שפיטא ארעא ובתי ארעא דאיירי צנפלו לה כספים והאח קאי פלוגמתייהו ומפרש דאס נפלו לה כספים ורואה הבעל לקנות בזה אצא זרדתא ופירא דכוורי וכן משמע מתוך פירוש ר"ח דמפרש גזעו מחליף קרנא כו' הלכך היכא דקתני

ימכר מיד וילקח בזה קרקע והוא אוכל פירות: אילן אינן גזעו מחליף א':

פסק הלכה כר"ש): **בתנ"י** נפלו לה כספים. ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. פירות תלושין מן התקרקע ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות והמחבריים לקרקע אר"מ שמין אותן כמה הן יפיין בפירות וכמה הן יפיין בלא פירות והמוכר ילקח בהן קרקע והוא יאכל פירות וחכ"א פירות המחבריים לקרקע שלו והתלושין שלה וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות רש"א מקום שיפה כחה בכניסתה הורע כחה ביציאתה ומקום שיפה כחו ביציאתה הורע כחו בכניסתה כיצד פירות המחוברין לקרקע בכניסתה שלו וביציאתה שלה ותלושים ביציאתה שלו ובכניסתה שלה. פ"י אם נפלה לה כספים לא יאמר הבעל אישתכר בהן והשכר שלו והקרן קיים לאשה שמא יכלו. וכן פירות התלושין לא יאכלום אלא יימכרו וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות'. ואם נפלו לה פירות מחוברין לקרקע כגון שדה ורוע או אילנות טעונין פירות היה אומר ר"מ מה שיגדלו הפירות מכאן ויאילך הוא ברשות הבעל והן שלו. אבל מה שגדלו כבר קודם שיזכה בהן הוא של (בעל) האשה. והאיך עושים. שמין השדה כמה היא יפה

עין משפט

גור מצוה

ד א ב ג מ"י פכ"ז מהל' אשות הלכ' ט פ"ו מהל' וזימיה הל' יב סמנ לאון פא טושי"ע אה"ע ס"י ז סעף ז ופי' פה סעף ז:

ד ה מ"י פכ"ז מהל' אשות הל' פא טושי"ע שס ס"י פה סעף ז:

ו ה ח"ה שס הלכה כד טושי"ע שס סעף טו: ז ו ד מ"י שס הל' ג טושי"ע שס סעף ז:

לעזי רש"י

ווייז"ר ווייז"ר.

בריכת הגיס.

תוספות ר"ד (המשך)

לר"ג ואי קשה אדמותבי' ל"י מוכן תשביע' מרשב"ג דאמר רבה בב"ח אר"י כ"מ ששנה רשב"ג במשנתנו הלי' וכו'. תשובה. ה' אמרן בפיסקין דלעיל דר' אמוראי אליבא דר"י ואפילו לרבא נמי דוקא במשנתנו קאמר אבל לא בברייתא והלכך בברייתא אהדרינן לבללא יחיד ורבים הלכה כרבים. א"ר וירא ל"ק הא לכולן והא במקצת. פ"י מאי דאמר רבנן דקנה מקבל מתנה זהו במקצתן דכיון דשירא לנפש בכל לב יחבה ל"י והא דארי' לא קנה זהו בכל נפשיה. דכיון דלא שירא לנפשה מידי בודאי אמרי' ל"ש איניש נפשיה ויהיב לאחריני והכי אמרי' בפרק מ"ש חמשה עד דשכתבו כל נכסיהם ומברחת חיא מנייהו. ומקשה ואי לא קננהו לוקח ליקנינהו בעל. פ"י כיון שמתנה הברחה בטלה א"י קנה הבעל נכסים ואלא פירות בחי' ואם מתה יירשנה. אמר אביי עשאוה נכסיהם שאינן ידועין לבטל ואליבא דר"ש. פ"י היכי דאמר ר"ש בנכסים שנפלו לה במד"ה מפני שאינן רשותן של בעל ע"י"הן הן של אשה ואין לו זכות עליהם ה"ג אמרי' הכא באלו הנכסים שכיון שרואה הבעל שמתנה נכסים במתנה מתיראש מהן ואין לו שום זכות עליהן ומכאן מוכח שמקבל המתנה לא זכה בהן לא בחי' ולא לא"מ. אלא כל המתנה בטלה והי' של אשה בחייה ובמותה ליורשי' וכי מקשה לקנינהו בעל וגם מתנה אותם לנכסים שאינן ידועים שהן של אשה לכל דבר למבורח ומכרה קיים והם מפני שלא ידע בהן ואין יאושו יאוש שאילו היה יודע על היה מתיראש אבל כשהוא רואה שנתנתן לאח' מתיראש מהן יאוש גמור. ומ"ה לא קנאם לעולם ולעולם בנכסים שאינן ידועים לא פסק אביי הל' כר"ש. אלא הדרינא לכללא יחיד ורבים הל' כרבים ואין לחלק בין ידועים לשאינן ידועים ובכלן אם מכרה ותנתה הבעל מוציא מיד הלקוחות (והרב

^[1] צ"ל ועוד רלויה מסא דלמרינן בניב (דף ק"ה) דלמיה דרב זכתי כו'. ס) וזימ' נתומ' צ"ב (דף ק"ה) ד"ה גילת'.

